

Mattias Wikner
Ekonomiavdelningen/Kvalitetsenheten

Uppföljning av intern kontroll 2017

Ärendebeskrivning

Föreliggande rapport är 2017 års uppföljning av intern kontroll i Trelleborgs kommun. Rapporten sammanfattar nämndernas uppföljning av fastställda kontrollmål¹. Rapporten redovisar även utvecklingsområden gällande kommunens system och rutiner för intern kontroll.

Bakgrund

Varje nämnd är enligt kommunallagen skyldig att säkerställa en tillräcklig intern kontroll. Enligt kommunens reglemente för intern kontroll ska varje nämnd årligen anta en särskild plan som omfattar kommungemensamma kontrollmål samt egna, nämndspecifika mål för intern kontroll. Nämnderna ska därefter följa upp kontrollmålen för att sedan rapportera resultatet till kommunstyrelsen.

Uppföljning av kontrollmålen

Berörda nämnder har tagit fram kontrollplaner med egna kontrollmål för 2017. Nämnderna har även genomfört uppföljning av sina respektive intern kontrollplaner, vilka bifogas denna rapport.² I detta avsnitt redovisas resultatet av nämndernas uppföljning.

Kommungemensamma kontrollmål

Uppföljningen av de tre kommungemensamma kontrollmålen visar följande.

- **Inköpsrutiner och avtal.** Kontrollen av inköpsrutiner och uppföljning av avtal visar att ett flertal förvaltningar i någon mån handlar utanför ingångna avtal.

Det ska nämnas att metoden för denna granskning i mindre grad avviker från det som anges i intern kontrollplan för 2017. Vissa avgränsningar har varit nödvändiga för att granskningen skulle vara genomförbar av upphandlingsavdelningen, exempelvis kontrolleras bemanningstjänster istället för konsulttjänster. Avseende kontroll av förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial har ett särskilt avtal valts ut, där vecka 40-51 fokuserats. Upphandlingsavdelningens granskning har legat till grund för

¹ Se bilaga 1.

² Bildningsnämnden har följt upp samtliga kontrollmål men har vid denna rapports sammanställning ännu ej behandlat förvaltningens uppföljning av de kommungemensamma kontrollmålen. Överförmyndarnämnden har genomfört uppföljning, men denna följer inte beslutad kontrollplan för hur granskning av de kommungemensamma kontrollmålen ska utföras.

samtliga nämnders analys, undantaget kommunstyrelsen som tagit fram ett eget, mer omfattande underlag för sin uppföljning, se kommunstyrelsens uppföljning i bilaga 1.

När det gäller inköp av förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial utanför avtal, visar granskningen att i första hand tekniska förvaltningen, räddningstjänsten och bildningsförvaltningen är berörda. Gällande inköp av bemanningstjänster utanför avtal visar genomförd granskning att särskilt socialförvaltningen berörs.

De särskilt berörda nämnderna har samtliga framlagt förslag för att arbeta vidare med inköpsrutiner i syfte att säkerställa ökad avtalstrohet. Fortsatt kontroll föreslås också, i syfte att säkerställa minskade inköp utanför avtal. Kommunstyrelsen genomför under 2018 en för området viktig och helt central förbättringsåtgärd, nämligen införande av den så kallade marknadsplatsen, vilket bidrar med dels förenklad avtalsefterlevnad då inköp ska göras, dels förbättrade möjligheter att följa upp avtals- och leverantörstrohet.

Kontrollmålet bedöms utgöra en medelstor risk.

- **Betalning av leverantörsfakturor.** Kontrollen av att leverantörsfakturor betalas i tid visar att nämnderna i varierande omfattning betalar leverantörsfakturor för sent.

Kontroll har genomförts av berörda ekonomer på ekonomiavdelningen i enlighet med beslutad intern kontrollplan för 2017. Ett stickprov på 5 % av förvaltningens leverantörsfakturor under augusti månad har kontrollerats för att säkerställa att betalning skett innan förfallodatum. Kommunstyrelsen har valt att granska ett större urval fakturor, 50 %.

Nämndernas redovisade resultat visar på att minst 10 % av inkomna leverantörsfakturor under augusti månad betalats för sent. För ett par nämnder visar resultatet på runt 30 %. Någon nämnd har en betydligt högre andel, men då urvalet i dessa fall endast utgörs av en handfull fakturor kan bilden vara missvisande. Här ska nämnas att leverantörer har rätt, enligt EU-direktiv, att debitera förseningsavgift om 450 kr per försenad faktura.

Ett flertal nämnder föreslår förbättringsåtgärder så som ökad information kring fakturahantering, utbildning i attestreglemente, men också nyttjande av eskaleringsfunktion i ekonomisystemet.

Bedömningen är, fortsatt, att kontrollmålet en medelstor risk.

- **Redovisning av kostnader.** Kontrollen av att leverantörsfakturor konteras på rätt konto och verksamhet visar att nämnderna till stora delar konterar rätt³.

Kontroll har genomförts av berörda ekonomer på ekonomiavdelningen i enlighet med beslutad intern kontrollplan för 2017. Kontrollen bygger på ett stickprov om 5 % av leverantörsfakturorna under augusti månad. Kommunstyrelsen har å sin sida valt att granskat ett större urval om 50 %.

³ Enligt kommunbas 13

Nämnderna redovisar att 2 till 10 % av kontrollerade fakturor felkonterats - antingen fel konto eller fel verksamhet. Kommunstyrelsen och servicenämnden redovisar högre felkonteringsprocent. Skälen till felkonteringen har analyserats och lämpliga förbättringsförslag har föreslagits.

Kontrollmålet anses utgöra en låg ekonomisk risk.

Nämndspecifika kontrollmål

Utöver de kommungemensamma kontrollmålen har nämnderna även genomfört en omfattande uppföljning av sina respektive kontrollmål. Exempel på granskade kontrollmål och risker kopplade till dessa är följande.

- **Barn- och elevsäkerhet** (bildningsnämnden)
- **Diarieföringsrutiner** (socialnämnden)
- **Ärendehanteringsrutiner** (samhällsbyggnadsnämnden)
- **Semesterredovisning** (tekniska nämnden)
- **Server- och lagringsmiljö** (servicenämnden)
- **Uppföljningsrutiner** (kulturnämnden)
- **Rutiner för bedömning vid nysamtal** (arbetsmarknadsnämnden)
- **Uppföljningsrutiner** (fritidsnämnden)
- **Efterlevnad av riktlinjer** (kommunstyrelsen)

En mer omfattande redovisning av respektive nämnd granskning återfinns i bilaga 1.

Slutsats

Sammanfattningsvis har uppföljningen av 2017 års kontrollmål påvisat ett antal brister. Brister av mer betydande karaktär har föranlett nämnderna att besluta om åtgärder samt förnyad uppföljning av riskområdena under 2018.

Uppföljning av kommunens system för intern kontroll

Kommunstyrelsen har ett ansvar för att utvärdera kommunens system och rutiner för intern kontroll. I detta avsnitt redovisas en analys av hur arbetet med intern kontroll kan utvecklas och förbättras.

Det interna kontrollarbetet kommer att förenklas

Tidigare års uppföljning har påvisat brister gällande såväl anvisningar och genomförande som redovisning av nämndernas interna kontroll. Flera av bristerna har rättats till, organisationen kring intern kontroll har utvecklats och generellt sett arbetar nämnderna nu på ett ambitiöst och enhetligt sätt med intern kontroll.

Ett utvecklingsområde är den snåriga begreppsapparaten. Föreliggande rapport är sista tillfället då granskning och uppföljning genomförs av det som kallas "kontrollmål". I enlighet med ny metod och process för intern kontroll kommer uppföljningen av 2018 års intern kontrollplaner istället att fokusera på uppföljning av det som kallas för "kommungemensamma

granskningsområden" och nämndernas egna "risker", med därtill kopplade granskningar och åtgärder som ska genomföras.

Kommunen har även utvecklat ett IT-stöd som från och med år 2018 ersätter krångliga anvisningar och rapportmallar, så att intern kontroll kan hanteras på ett effektivt sätt i den kommunala organisationen. Nytt reglemente samt användarvänliga riktlinjer för intern kontroll, har också beslutats.

Slutsats

Det interna kontrollarbetet har förenklats utifrån principen "det ska vara lätt att göra rätt". Det är nu tydligt vad syftet är med intern kontroll.

Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för detta och bör därför ta initiativ till ytterligare utvecklingsarbete gällande reglementet, arbetssättet och verktygen för kommunens interna kontrollarbete. Utvecklingsarbetet bedrivs i samverkan med övriga förvaltningar och bygger på en gedigen omvärldsbevakning utifrån framgångsrika kommuners erfarenheter av intern kontroll.

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen besluta;

att godkänna föreliggande rapport